

Na u ke ke Ua Ja Hape?

First published as *Won't You Eat Again?* by Akorfa Dawson in [Tampere Press](#) 2021

Translated to Sesotho by Cece Celestina.

Re ne re ja hammoho sekotlolong se le seng se seholo, kaofela ha rona: bana ba Baidoo ba tšeletseng. Hang-hang u re bona kae kapa kae, ha ho motho ea lokelang ho u bolella hore rea amana, ho tloha ka tsela eo re hlabang ka mahlo ha re ntse re le teng. re tebile menahanong, ho bososela bo soahlamaneng bo bolelang bokhopo lifahlehong tsa rona ka linako tse ling. Kaofela re futsitse sebata sa 'Mè sa moriri o moputsoa o melang ka holim'a litempele tsa rōna tse ka letsohong le letšehali. Litsebe tsa rōna le tsona lia hlahella. a rathamantsoe ha a re hlalosa re le “bana ba litsebe tsa mmutla tse koetsoeng ke manganga.” ’

Mè le Ntate le bona ba ne ba ja hammoho, ka kamoreng ea ho phomola. 'me ka tsela eitseng, kichineng ho ne ho le bonolo ho hloekisa. Ha lijo li se li lokile, re ile ra bokana hopota-pota tafole e tlaase ea lepolanka hore re je, e mong le e mong oa rona a lutse setulongsa kicheneng. Jollof e ne e le lijo tse khethehileng tse jeoang liketsahalang tse khethehileng tse kang Keresemese le Letsatsi la Rōna, ha 'M'e o ne a re pakela lijo hore re li isesekolong. Ka matsatsi a mang a sekolo, re ne re reka lijo ho basali ba canteen.

Ka nako e' ngoe, 'Mè o ne a etsa matsatsi a rona le jollof. Ke hopola le leng la matsatsi ao. Ene e le Moqebelo , ka mor'a hore re qete ho hlatsoa liaparo le ho hloekisa ntlo hantle. Karona, ke bolela Bea, Fanny le mafahla a etsang mosebetsi oohle, ka Ofori a qoba mosebetsika bolotsana le 'na ke leka hore ke se ke ka kena tseleng ea likhahitseli tsa ka tse kholo.

Bea le Fanny o ile a thusa Mama ho pheha jollof le Panyin le Kakra boemong ba standby hoetsa mesebetsi. Ofori o ne a nyenyelelitse ho ea bapala bolo le metsoalle ea hae. Ke ile kantša jollof ka pitseng ea mashala 'me ka bea metsi bakeng sa ho hlapa mantsiboea. Monkooa jollof o ne o se o entse maikutlo a matle likelellong tsa rona. mabitso a rona joalo ka ha ane a lokela ho etsa ha re ne re e-ja ampesi, banku kapa lijo tse ling tse sa thabiseng. Eo e nee le lijo tsa letsatsi le letsatsi, ho se letho le khethehileng. Bakeng sa sekotlolo sena semouoane sa raese e monate ea lamunu, re ne re se re le teng. Ho ne ho boetse ho e-na lelikotoana tse peli tse kholo tsa crispy. le likhoho tse babang le tse seng kae tse nyane. Ehlile, re ne re tlameha ho arolelana. E ne e le mosebetsi oa Bea ho etsa bonnete ba hore e mongle e mong oa rona o khotsofetse ke karolo ea raese eo re e jang sekotlong sa rona sasechaba, le hore khoho e ajoa ka ho lekana. Ke bua ka ho lekana hobane, bohlo ba khohoeo e mong le e mong oa rona a bo fumaneng bo ne bo lekana ka kotloloho le boemo batsoalo ea rona. e be tsietsi ea ka ea ka ho sa feleng, kaha e ne e se ka phoso ea ka horeebe ke ngoana oa ho qetela oa Baidoo.

Panyin, eo re itlhopphileng e le moruti oa rona, joalo ka mehleng, o ile a re mohau. Matsoho arona a ne a se a ntse a le sekotlong pele a qetella ka "Amen. "Joale ntoea ea qala: linko, linko, maleme a tukang, mahlo a llang, liphatla tse fufuleloa le menoana e mafura. Ena e nee le taba e potlakileng ka ho fetisisa. , le Bea a itshwara ekare ha a kodutse ha a na leKwei. Kwei ke mohlankana wa hae, mme ha papa a ka tseba ka yena, o ne a tla thibela Beaho ya praetisong ya khwaere, ntho e tla ba molemo, hobane Kakra o bina hamolemo, elokela ho ba eena sehlopheng sa khwaere.

Leha ho ne ho chesa joalo ka jollof, ho ne ho se nako ea ho emela hore e phole. Se molemoka ho fetisisa seo re neng re ka se etsa ka bomong e ne e le ho leka ho bululela moea omongata oa raese eo re e chekileng Ke belaela hore 'Mè o tšela pepere e ngata ka har'ajollof e le hore re ka tlatsa limpa tsa rona ka metsi ha re ntse re loanela ho khutsisa malemea rona a tukang.

Ka tsela eo, re ne re tla khotsofatsoa ke sekotlolo sa pele sa jollof; ha ho na thuso ea bobeli.

Joalo ka tloaelo, karolo e ntlehali ea lijo, khoho, e ile ea bolokeloa ho qetela.

Kakra! E-ja ka lehlakoreng la hao!" Fanny, ngoana oa bobeli oa Baidoo o ile a khalemelangoana oa bohloko oa Baidoo eo mafahla a hae a ileng a kopanela mohau ho qala lijo. "Hona le lijo ka pel'a hao! e neng e etsa raese ea jollof. Empa ena e ne e se nako ea ho itloaetsaseo ke ithutileng sona ho KG, ho seng joalo banab'eso ba ne ba tla qeta lijo. Tatso e ne e lulae le melomong ea rona ka mor'a ho metsa ho hong le ho hong, ho haka maleme arona. Tatso ea motheo ea jollof e ne e le. kamano pakeng tsa nama ea khoho le ea nama eakhomo. 'Me ka nako ea 5/6 re qeta lenaneo lohle, Bea o ne a se a qalile ho arolelanakhoho. O ne a nahana hore o bohlale. O ile a tsitlella hore a nke masapo ao a neng a a siilekarolo e lekaneng ea nama ho ea pele. Ha qetellong a mpha, ngoana oa botšelela le oa hoqetela oa Baidoo, kabelo ea ka, seo ke neng ke khona ho se etsa feela ke ho e amohela, empa e se ntle le ho korotla. lentsoe le thata haholo hore e ka ba sesomo se ikatisang feela. Ke moo Ofori, mora oa pele le ngoana oa boraro oa Baidoo, ba ileng ba etsa qeto eaho otl'a; monyetla o mobe o ne o bapalla ka lehlakoreng le letšehali la molomo oa hae. Oho, ngoan'eso ea lehlasoa! kaofela re ne re sa tsoa fumana karolo ea rona ea khoho. Joale, rautloa ho kokobela ha 'metso, ho bokellana ha likhohlela, eaba, "Tueh!" Moshemane eameharo o ile a tsoela ka sekotlolong se nang le karolo ea 1/6 ea jollof! A fofonela.

Ke tlameha ho lumela, chebahalo ea ho nyonya sefahlehong sa Fanny e ne e le eabohlokoahali! Letsoho la hae le ne le ntse le le ka sekotlolong ha Ofori a tshwela ka harasona. Bea o ile a hoeletsa ka bohale 'me a kokota hloohong ea Ofori. Hlooho ea Ofori ha ekhone ho kokota, kea u ts'episa. Ka mor'a ho kokota ho tsoa ho batsoali ba ka le mosuoe oahae ea tummeng hampe oa primary 4 ea fanang ka litlokotsi tse ntle ka ho fetisisa sekolong kaofela, hlooho ea Ofori e ne e se e fetohile e sa khoneng ho itšireletsa mafung.

"Ah!" Kakra o ile a raha Ofori holim'a hae.

"Moshanyana wa sethoto!" Panyin o ile a akhela khoho ea hae e setseng ka sekotlolong.

Ke ne ke khona ho sheba feela. Ka nako eo ke ne ke le monyenyanane haholo hore nka etsakapa ho bua ntho leha e le efe e neng e ka utloisa ngoan'eso enoa ea khopo bohloko. O ilea bososela 'me a re botsa bohle, "Na le ke ke la ja hape?" O ile a lla ka thabo. Hojachebahalo e ne e ka bolaea, Ofori a ka be a ile a shoa ka lebaka la leihlo le matla la Bea leoa neng a tsamaea le lona ka sek'hahla. "Mchew!"

Bea o ile a nkisa ka ntle ho ntloana eo re neng re hlatsoa lijana ka tlas'a eona a nthusu hohlatsoa matsoho.

Lilemo tse mashome a mabeli hamorao, 'me ke le ha Ofori bakeng sa mokete oa letsatsi latsoalo la mora oa hae e monyenyanane. Ho na le litloholo tse theohang tsa Baidoo tselehome le motso o mong tse pakeng tsa lilemo tse leshome le metso e 'meli ho isa ho tsetharo; Bea's, Fanny's, Kakra's le Ofori. Panyin's e tseleng, ka mor'a likhoeli tse peli. O tlasepetlele seo ke sebetsang ho sona ke le ngaka ea meno.

Lijo tsa bana li arotsoe ka lipoleiti tse arohaneng. Bacha ba bararo ba lilemong tsa bocha basebelisa lipoleiti tsa ceramic ha ba banyenyane ba ja lipoleiti tsa polasetiki tse mebala-bala.

Ke ketsahalo e khethehileng, kahoo lijo ke jollof.

Bea o fepa morali oa hae ea lilemo li tharo ea tsitlellang hore a ka itlhokomela. Mosomi ophonyohile molomong oa ka. Ha ke ne ke le lilemong tsa hae, ke ne ke sitoa le ho ikemelakhahlanong le banab'eso ba baholo ba ileng ba fumana litsela tse mano tsa ho etsa hore kekope batsoali ba rōna lipompong le likuku tseo ba neng ba li boloka ka linako tse ling ha ree-na le baeti.

Fanny wa dilemo tse leshome le metso e mmedi ha a kgone le ho theoha fonong ya hae hoja dijo tsa hae. Fanny o qosa monna wa hae ka ho senya moradi wa hae, o a bona. Monnaha a eo hae 'me o lula a fa morali oa hae tjojo ka lisebelisoa tsa morao-rao e le hore feela abe le kamano e ntle le eena.

Ke ba shebisisa ka hloko ha ba ntse ba ja likarolo tsa bona tsa jolly jollof, e 'ngoe le e 'ngoe le lipoleiting tsa eona tse arohaneng, bophelo bo mabothobotho boo Baidoos re neng re sakhone ho bo reka ha re ntse re hola.

Junior, mora e moholo oa Ofori, oa hlokomela hore ke ntse ke nahana.

“Malome Fiifi,” Junior a nkotla lengole. “Na u ke ke ua ja hape?”